

Іванова О.В.

аспірантка,

*Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

Як відомо, освіта у вищому навчальному закладі є завершальним етапом загальноосвітнього навчання й основним елементом спеціалізації й професійної підготовки особистості. Від самої організації процесу навчання залежить ставлення людини до діяльності й відчуття обраної професії, також її готовність до ефективного виконання своїх функцій. В теперішній час все більше студентів їдуть за кордон для здобуття вищої освіти. Вже станом на 2020 рік близько 70-80 тисяч українських абітурієнтів виїжджають на навчання за кордон. Це становить значну частину майбутніх спеціалістів у різних сферах [1]. Під час самого навчання у ВНЗ студент розвивається й відбувається її становлення як особистості, тому, на мою думку, дослідження психологічних особливостей і знаходження відмінностей у студентів українських та зарубіжних вищих навчальних закладів для визначення можливих відмінностей в формуванні якостей важливих для людини і оптимізації навчального процесу є актуальним на сьогоднішній день.

У віковій психології наголошується, що студентський вік є періодом завершення первинної соціалізації, засвоєння нової соціальної ролі «студента», входження в нове «доросле» життя, що дозволяє говорити про психічні особливості студентського віку. Відбуваються змінні риси внутрішнього світу і самосвідомості, перебудовуються психічні процеси й властивості особистості, а також змінюється емоційно-вольовий устрій життя. Це є періодом інтенсивного інтелектуального розвитку, формування навчально-професійної діяльності,

Вища освіта робить важливий внесок психіці людини, розвиває особистісні якості та визначає спрямованість розуму людини. Таким чином формується певний стиль мислення, який характеризує майбутню професійну і особистісну спрямованість людини. Для успішного навчання у ВНЗ необхідний досить високий рівень загального інтелектуального розвитку, зокрема сприйняття, пам'яті, мислення, уваги, рівня володіння певним колом логічних операцій [2].

Розвиток особистості студента під час навчання на різних курсах має свої особливості. Специфікою першого року навчання у ВНЗ є залучення, ще вчорашнього школяра до студентства, іншої форми сприйняття інформації, нового колективу і нової форми взаємодії. Для поведінки першокурсника є характерним високий рівень конформізму.

Другий курс в студентів це найбільш напружений час навчальної діяльності, інтенсивно задіяні всі форми навчання. Отримується загальна підготовка, формуються їхні культурні й професійні запити і потреби. Процес адаптації до університетського життя вважається майже завершеним.

Третій курс є етапом професійної спеціальної підготовки. Необхідність у спеціалізації часто призводить до звуження сфери інтересів особистості. Додаткові інтереси часто відходять на другий план. Становлення особистості у ВНЗ в основних рисах визначаються чинником спеціалізації.

Четвертий курс – відбувається знайомство зі спеціальністю в період проходження навчальної практики. Для самих студентів є характерним пошук раціональних шляхів і форм спеціальної підготовки, відбувається переоцінка студентами багатьох цінностей життя і культури.

П'ятий курс є перспективою швидкого закінчення ВНЗ, формує чіткі практичні установки на майбутній рід діяльності. З'являються нові цінності, що стають все більш актуальними, пов'язані з матеріальним і сімейним становищем, місцем роботи тощо. Студенти поступово відходять від колективних форм життя ВНЗ [3].

Важливим новоутворенням цього періоду є розвиток самоосвіти і самопізнання. Сюди включаються такі елементи:

- пізнавальний елемент (відкриття свого «Я»);
- понятійний елемент (уявлення про свою індивідуальність);
- оціночно-вольовий елемент (самооцінка, самоповага).

Список використаних джерел:

1. Другов О. До проблеми освітньої еміграції українців. Освіта.ua. 2020. URL: <https://osvita.ua/vnz/75342/>
2. Ананьев Б.Г. К психофизиологии студенческого возраста. Современные психологические проблемы высшей школы. *Вестник высшей школы*. Ленинград, 1974. 79 с.
3. Яворовська Л.М., Камишнікова Р.Ф., Поліванова О.Є., Яновська С.Г., Куделко С.М. Психологічні особливості студентського віку. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. С. 7.